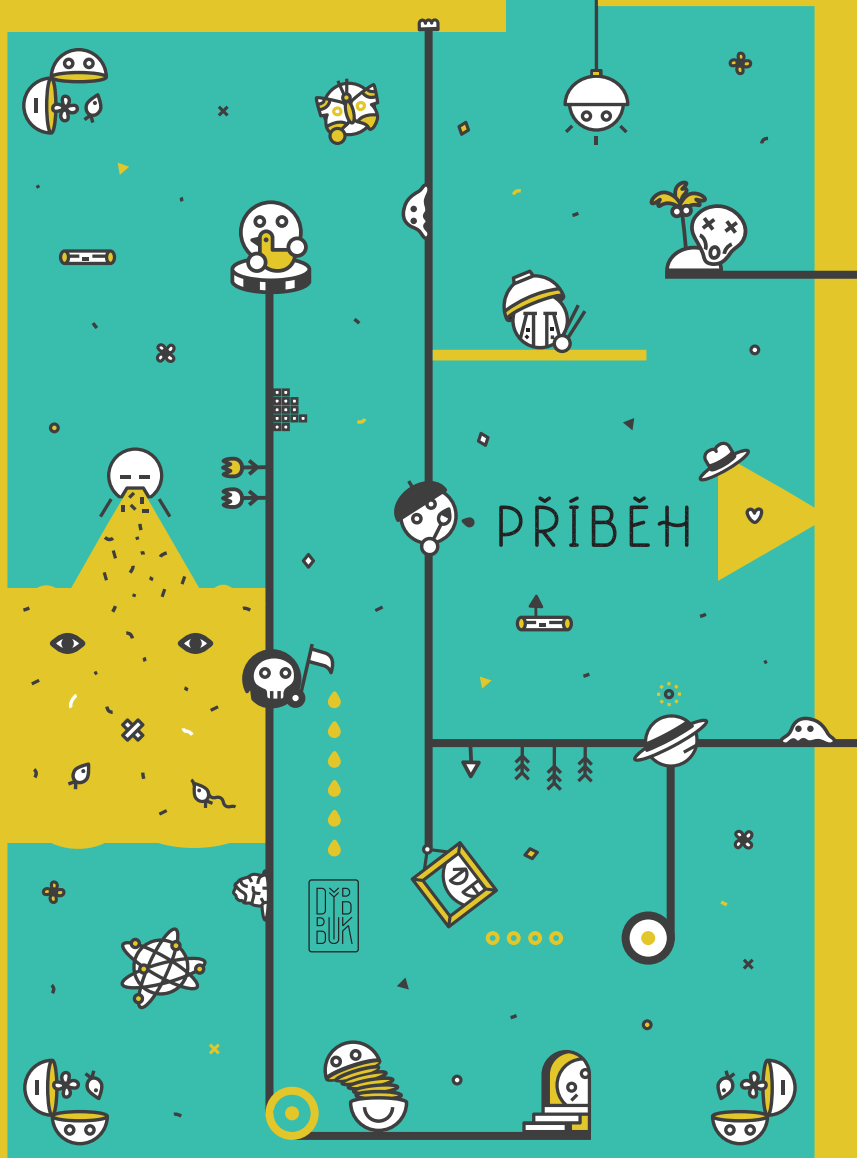

Kari Hotakainen

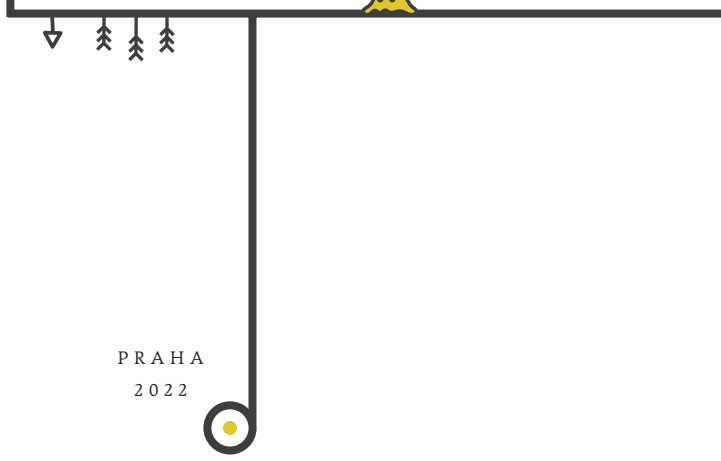
PŘÍBĚH

Kari
Hotakainen

PŘÍBĚH

PRAHA
2022

Přeložil Vladimír Piskoř

*This work has been published with the financial assistance of
FILI – Finnish Literature Exchange*

*Tato kniha vychází za finančního přispění
Ministerstva kultury ČR*

Original title: Tarina

© Kari Hotakainen 2020

Published originally in Finnish by Siltala Publishing

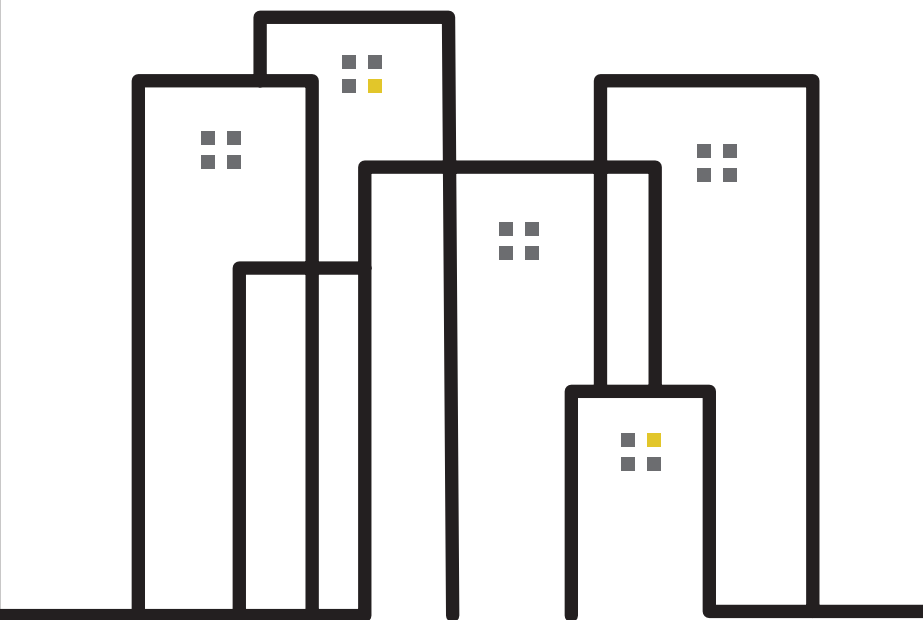
Published by agreement with Helsinki Literary Agency

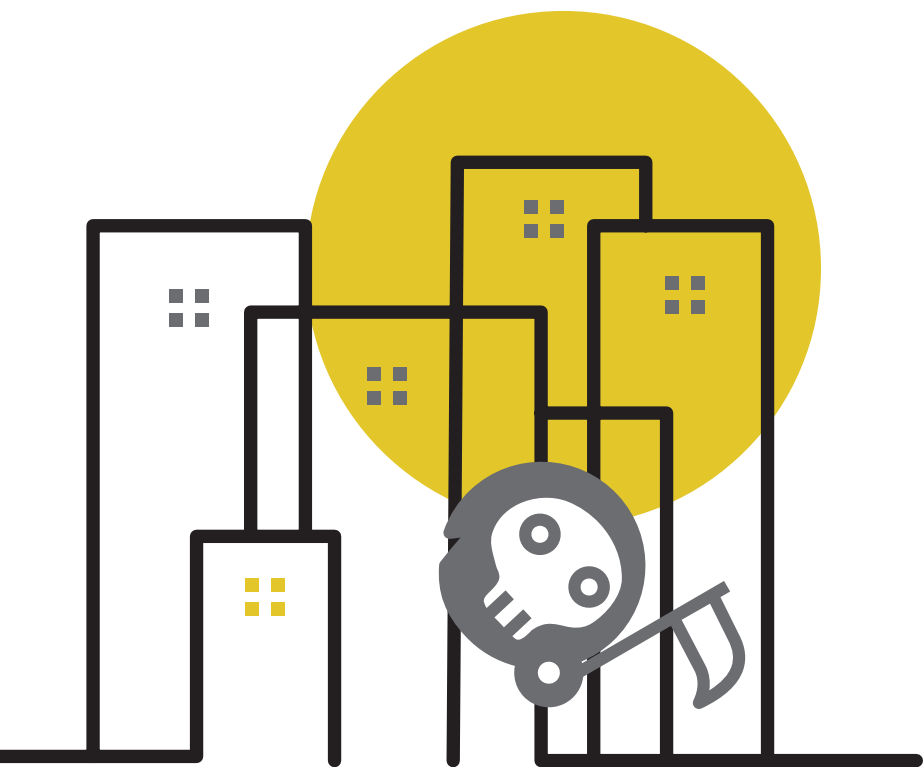
Czech edition published by arrangement with Agentia Literara Livia Stoia

Translation © Vladimír Piskoř, 2022

Czech edition © dybbuk, 2022

ISBN 978-80-7438-270-3

ZAČÁTEK

DOMY A LIDÉ NA ZEMI se nemínili ani za nic někam hnout. Nezbylo než použít bourací kladiva, lichotky, přesvědčování, bagry, slevové karty, výhružky a víru v budoucnost. Domluvy, nátlak, rady. Přesvědčování, odejděte, posbírejte si svoje saky paky, opusťte svoje domy a pole, podvolte se, bez pardonu, vůli navzdory. Je po všem, na kraji pole se už shlukují jeřábi a brzy s děsivým troubením vzlétnou do vzduchu, vezměte si z nich příklad, nasedněte do svých českých a japonských aut a sešlápněte plyn. Dejte vale domům, jež postavili vaši rodiče, dejte vale domům, jež jste si postavili sami, přitiskněte tvář ke stromu, na jehož větev jste zavěsili houpačku, vtiskněte si do paměti mlčenlivý opar srpnových večerů, časná rána nad vašimi poli ušitá ze sametu a krajek, vše, co bylo zaplněné, se teď vyprázdní. Čeká vás Město, s netrpělivě rozpřaženou náručí, zažehnutými světly a vyhřívánými hlavními ulicemi, které vám dá všechno, jakmile vás pojme, které čeká na nové daňové poplatníky, jelikož ti předchozí už ochabují, které čeká, že své slovo dodržíte i jinak než šeptem. Město je šance. Vlastně jediná šance.

A nakonec se všichni podvolili, ruce od bláta se pozvedly, některé zaťaté v pěst a s narudlými puchýři na kloubech prstů, zuby skřípěly nadávkami, ale ozývaly se také výdechy úlevy a občas výkřiky jáso tu.

A tak se na jih začaly valit a hrnout kusy dřev, cihly, beton, lidé i trhání, hrbáci i práceschopní, kostnatí i zchřadlí, mladí

i blouznivci, upocenci i načasanci, kdekdo bez ohledu na věk a pohlaví, bez výběru, každý se hodil, každý jedinec, červíčky i snílci, navzdory hrozbě, že slabí na cestě života padnou a že třas postihne i ty silné, nikdo nelpěl na prkotinách, každý s sebou popadl všechno, s vědomím, že část bude k užitku, část k ničemu, tak už to při stěhování chodí, nikdy přece neběží všechno podle plánu, těch, kteří se stěhují, je víc než kdy bylo těžných ptáků na nebi, před sebou mají víc kalné, neprůhledné budoucnosti než suchých cest. Tak to chodí všude na světě, když se Venkov přelévá do Města.

Nastal rozpad a děs, podiv a běs. Město teď znamenalo všechno, neboť v něm byli všichni. V lesích a na polích, loukách a lánech zůstali jen losi, vlci, sobi a mývalovci a ujasňovali si mezi sebou, kdo je kdo a kdo jen kopie toho druhého. Zem byla prázdná, ale v očích orla, který se nad vším vznášel, plná, viděl v zorném poli tolik zvířat a živočichů najednou jako nikdy dřív. Zvířata si teď zabrala všechno pro sebe, protože je lidé už neplašili. Orel kroužil nad staveními a uvědomil si, že domy zchátraly. Jejich okolí vypadalo zpustle, lidé odešli narychlo, venku zanechali travní sekačky, kýble, sekyry, hrábě, vraky aut i pracovní bundy, jejichž žluté odrazky se třpytily v hromadách zetlelého listí. Na polích poskakovali běloocasí jelenci a dumali, kam se poděli všichni ti dvounozí vřeštani, kteří se tu ještě nedávno pachtili a rámusili se svými stroji.

Domy nechtěl nikdo koupit, dokonce ani za směšné ceny, a tak stály vychladlé, než sesedly ke straně a začaly připomínat opršelé plstěné klobouky. Provlhlé domy vrzaly a sténaly, vyluzovaly zvuky, jimž zvířata užasle naslouchala.

Ve Městě bylo všechno jinak. Hledaly se byty, sháněly, prodávaly, kupovaly a stavěly, ale pořád jich nebylo dost. Lidé byli úplně všude, na tržištích, na náměstích, na skládkách, v suterénech domů určených k demolici, někteří nepotřební, jiní potřební, těžko šlo stanovit, kdo je kdo, neboť vyhynulá povolání vystřídaly nové profese. Činitelé si nevěděli rady, s prstem v puse a zároveň na klávesnici dumali, komu dát šanci, komu ne, koho zaměstnat, koho upřednostnit, komu přidělit byt, komu místo

na ubytovně. Situaci trochu usnadnila vyprázdněná Obchodní centra, ale i ta se rázem zaplnila přesídlenci nebo dobrovolně příchozími. Chabou útěchu přinášel fakt, že Město už nemuselo z peněz daňových poplatníků uměle udržovat Venkov nad vodou. Venkovu odstříhli téměř veškeré dodávky elektřiny a vody a nikdo se tam už nemohl vrátit.

Ve Městě teď byli skoro všichni, ale zdaleka ne každý měl byt a práci. Nastávalo období napětí a nepokojů, na což Město nebylo připravené.

VENKOVANÉ SE K HRANICI MĚSTA BLÍŽILI tak, jak se k ní přibližovali v průběhu dějin — někdo s obavami, jiný s nadějemi, někomu se cáry sebevědomí povalovaly zmuchlané na plastovém koberečku před sedadlem spolujezdce, další měl úhledný štos potvrzení o zaměstnání v koženém kufříku. Někteří byli oblečení elegantněji se záměrem ukázat, že nevylezli odněkud z díry, jiní, zakutaní do týchž obyčejných hadrů jako jindy, si zase říkali, k čemu nějaké strojení a načechrávání, to nám ulici beztak nevyhřeje ani nedá byt.

Jeden seděl ve vlaku na místě u okna, jazykem doloval ze zubů uvízlou chrupavku ze salámu, co měl ke svačině, a přemýšlel, jestli mu zítřek nabídne stejné hovno jako včerejšek, jen v jiném balení, anebo jestli se mu naskytne nějaká zcela nová šance, jestli se v zetlelém listí zatřpytí zelený lístek. Druhému se stýskalo po psovi, po jeho rozumu se přičící věrnosti, s níž se choulil do klubíčka u nohou bez ohledu na to, co se jeho páníčkovi v životě přihodilo či děje. Třetí se zvolna ploužil po asfaltce, v batohu ledabyly napěchované oblečení a zubní kartáček, a držel zvednutý palec, jestli ho někdo svezí, a taky že svezl, vždyť všichni putovali stejným směrem, protože jiný směr neexistoval.

Co zanechali za sebou, před sebou už nenašli. Nikdo nevěděl, co přijde, jen to, co je navěky pryč. A do toho stesk zrádně kouzlil se vzpomínkami a vyzdvihoval světlé a šťastné okamžiky z minulosti, kdežto stavy zoufalství na kamenitém poličku nebo chvíle vyčerpávajícího stresu ve čpavém puchu prasečnicku vrhal milosrdně do zapomnění. Vedlo to k příkrášlování minulosti, kterou mnozí vyprávěči recyklovali do podstatně úchvatnější verze oproti té původní, trudnomyslný strýček z matčiny strany bez hudebního sluchu ze sebe udělal bodrého mistra lidových písniček, nevyzpytatelné počasí bývalo ve vzpomínkách hřejivě